

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 21CoCsp/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2522201516
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2522201516.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a členiek senátu: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Gabriela Brišková, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXXX/X, D. E., zastúpenej spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Košice, Kuzmányho 29, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zastúpeného spoločnosťou: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom 1. mája 173/11, Trenčín, IČO: 47 234 679, o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 850,- Eur, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. PN-25Csp/97/2022-135 zo dňa 22. júna 2023, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 500,- Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a .

II. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 17,65 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 850,- Eur, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku, II. výrokom priznal žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, s poukazom aj na procesné ust. § 290, § 297, § 251, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2, § 257 zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“).

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 25Csp/216/2021 z 25.3.2022 (nadobudol právoplatnosť dňa 13.5.2022), súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 2.025,60 Eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 24.9.2021 do zaplatenia. Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že žalobkyňa so žalovaným uzatvorila dňa 3.10.2013 zmluvu o úvere č. 4310012435, na základe ktorej poskytol žalovaný žalobkyni úver 5.000,- Eur. Poukazujúc na bezúročný a bezpoplatkový charakter poskytnutého úveru nemal žalovaný právo na plnenie úrokov a poplatkov nad rámec ním poskytnutých finančných prostriedkov. Žalobkyňa poukázala na účet žalovaného plnenie v sume 7.802 Eur, teda o 2.802,- Eur viac, než bola povinná plniť. V označenom konaní si uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 2.025,60 Eur, pričom žalovaný uznal nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 2.025,60 Eur s príslušenstvom (ktorá navrhla vydať rozsudok pre uznanie.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie právne uzavrel, že prvým predpokladom na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v tejto veci je právoplatné rozhodnutie súdu o vydaní bezdôvodného obohatenia žalovaného žalobkyňi. Aj napriek skutočnosti, že žalovaný uznal nárok na zaplatenie sumy 2.025,60 Eur, na základe čoho žalobkyňa navrhla vo veci rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku žalovaným, okresný súd považuje za nepochybné, že žalovaný si bol vedomý bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, za iných okolností nepredpokladá, že by uznal nárok vo výške 2.025,60 Eur. Druhým predpokladom je uplatnenie si nároku na priznanie finančného zadosťučinenia podporené skutkovými tvrdeniami, prípadne dôkazmi o tom, že porušenie práva zo strany žalovaného bolo spôsobilé privodiť žalobkyňi nemateriálnu ujmu. Pri posudzovaní kritérií nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na všetky okolnosti veci, najmä na to, či ide o vyrovnanie ujmy postihnutého, alebo ide o určitú sankciu postihujúcu toho, kto závadne konal, okruh osôb, ktoré toto konanie zasiahlo. Nestačí však na tieto kritériá iba poukázať, ale preukázať vznik takých skutočností, ktoré by umožnili priznať finančné zadosťučinenie. Z vyjadrení sporových strán, ale aj z rozhodovacej praxe krajských súdov v SR má okresný súd za to, že táto je rozdielna, čo sa týka rozhodovania o priznaní finančného zadosťučinenia spotrebiteľom. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/101/2017 a rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/359/2016, ktoré možno vo vzťahu k priznaniu finančného zadosťučinenia nazvať ako benevolentnejšie, pričom ako protipól k týmto rozhodnutiam možno odkázať na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/185/2019, na ktoré poukázal žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 3.3.2023. Výška nároku na primerané zadosťučinenie nie je zákonom konkretizovaná. Súd ju určí podľa svojej úvahy po zhodnotení okolností konkrétneho prípadu. Čiastku uplatnenú v žalobe je preto potrebné zdôvodniť. Argumentovať možno mierou závažnosti a vyššou intenzitou protiprávneho konania, ktorého sa dodávateľ dopustil. Poukázať je možné tiež na rozsah nepriaznivých následkov, ktoré jeho konanie v živote spotrebiteľa vyvolalo (napr. dlhodobý stres zo súdneho vymáhania pohľadávky a iné). Samotný vznik ujmy však nie je podmienkou pre priznanie nároku na finančné zadosťučinenie. Postačí, ak ujma aspoň hrozila. V danom prípade mal okresný súd na pojednávaní konanom dňa 22.6.2023 za preukázané, že žalovaný zneužil slabšie postavenie žalobkyne ako spotrebiteľky a snažil sa získať majetkový prospech za použitia nekalých obchodných praktík, na základe čoho bola žalobkyňa nútená obrátiť sa s ochranou svojich práv na súd, kde bola síce úspešná, avšak toto konanie bolo pre ňu časovo aj psychicky náročné. Zároveň zo strany žalovaného došlo podľa nej k masívnemu zásahu do jej majetkovej stability a sociálnych pomerov. Tento tlak súdneho konania vnímala ako nesmiernu psychickú záťaž, a to práve z dôvodu, ekonomickej a majetkovej neistoty. Na tomto mieste okresný súd považuje za potrebné tiež vziať do úvahy skutočnosť, že žalobkyňa bola už v čase súdneho konania vedeného na Okresnom súde Košice I. osobou vyššieho veku a poberateľkou starobného dôchodku, o to viac takýto zásah zo strany žalovaného vnímala citlivejšie. Lustráciou v Sociálnej poisťovni okresný súd zistil, že okrem starobného dôchodku je žalobkyňa aj poberateľkou vdovského dôchodku, čo podľa okresného súdu umocňuje dôvod na priznanie finančného zadosťučinenia, keďže s psychicky náročnou situáciou sa musela vysporiadať sama a podstúpiť súdne konania, pri ktorých vopred nevedela, či sa prípadným neúspechom v konaniach nedostane do ešte horšej finančnej situácie. Zároveň je nutné uviesť, že nárok uplatňovaný žalobkyňou nedosahuje ani jednu tretinu zo sumy, o ktorú sa žalovaný bezdôvodne obohatil a tiež aktuálnu mieru inflácie, ktorá dosahuje viac ako 12 % oproti minulému roku, z čoho vyplýva, že reálna hodnota uplatňovaného nároku je podstatne nižšia, ako by bola v čase bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného. Žalobkyňa vznikol nárok na priznanie finančného zadosťučinenia, keďže na súde úspešne uplatnila porušenie práva alebo povinnosti vyplývajúce zo zákonov na ochranu spotrebiteľa a súčasne podporila svoj nárok príslušnými skutkovými tvrdeniami. Pri posúdení výšky finančného zadosťučinenia vychádzal okresný súd z výšky bezdôvodného obohatenia 2.025,60 Eura a sumu 850 Eur uplatnenú žalobkyňou považoval za primeranú, pričom súdna prax nevylučuje ani priznanie zadosťučinenia vo výške materiálnej ujmy, ktorá sa stala alebo hrozila spotrebiteľovi. Takáto výška primeraného finančného zadosťučinenia má podľa okresného súdu nielen satisfakčný účinok, aj účinok preventívny, ktorý môže odradiť žalovaného od uplatňovania nezákonných postupov.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobkyňi, ktorá mala vo veci plný úspech, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške nároku na náhradu trov konania rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

6. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný a navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, s poukazom na § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. Argumentoval tým, že predmetom konania vedeného pod sp. zn. 25Csp/216/2021 bolo výlučne

vydanie bezdôvodného obohatenia, o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom pre uznanie, čo nemožno vyhodnotiť ako úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností. Žalovaný uznal nárok žalobkyne hneď po doručení žaloby, nespôsobil v konaní žiadne prietahy, navyše žalobkyňa bola v konaní právne zastúpená, bola jej známa judikatúra ohľadne spochybňovanej náležitosti úverovej zmluvy, na základe čoho si bola vedomá 100 % úspechu v konaní. Argumentácia o stave neistoty a strese zo súdneho konania je preto v danom prípade maximálne účelová a zavádzajúca. Žalobkyňa v žalobe neuviedla, akým spôsobom mal žalovaný jej práva alebo povinnosti ako spotrebiteľa poškodiť. Obmedzil sa len na konštatovanie, že uzatvorená úverová zmluva nemá náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, čo však nemožno považovať za porušenie práv a povinností, ktoré by mali za následok poškodenie spotrebiteľa, nakoľko pre spotrebiteľa by z toho vyplynula len výhoda, že poskytnutý úver je pre neho bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyni preto žiadna ujma reálne nevznikla. Pokiaľ došlo následne k vyhláseniu úverovej zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov a žalobkyni sa uhradené úroky a poplatky vrátili, bola to pre ňu výhoda. Naopak žalovaný prišiel o zisk, ktorý mal pri uzatvorení zmluvy dojednaný. Pokiaľ však súd vyhlási úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu chýbajúcich náležitostí (prípadne neplatnú, aj keď sa na základe nej poskytli spotrebiteľovi finančné prostriedky), žiadna škoda spotrebiteľovi nevznikla, práve naopak, získa výhodu bezúročného a bez poplatkového úveru, ktorý by mu neposkytla žiadna banka ani iná inštitúcia. Ak by na základe takejto skutočnosti malo byť spotrebiteľovi priznané ešte aj primerané finančné zadosťučinenie, zastáva názor, že výklad právnej normy § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. nie je správne aplikovaný (poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/17/2018, sp. zn. 9Co/50/2018). Pokiaľ aj okresný súd vyhodnotil úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov, žalobkyni mohla potenciálne vzniknúť len ujma za zaplatené úroky. Táto „ujma“ mu už bola nahradená plnením na základe rozsudku v konaní vedenom pod sp. zn. 25Csp/216/2021. Iná ujma žalobkyni nevznikla, v žalobe ju neuviedla, ani inak nešpecifikovala. Je nedôvodné a neadekvátne zamieňať inštitút bezdôvodného obohatenia s inštitútom primeraného finančného zadosťučinenia. Účelom a zmyslom ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je odškodniť spotrebiteľa za diskomfort, ktorý nastal z dôvodu, že spotrebiteľ sa rozhodol uplatniť ochranu proti porušeniu práv a povinností zo strany dodávateľa na súde a v tomto konaní bol úspešný. Žalovanému nie je zrejmé, k akému poškodeniu práv spotrebiteľa vôbec dochádza v prípadoch, kedy súdy vyhlásia poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov, následkom čoho je, že žalobca ako spotrebiteľ neplatí úroky a poplatky (s ktorými na základe podpísanej úverovej zmluvy počítal), ale len samotnú istinu poskytnutého úveru. Predstavuje to pre neho výlučne výhodu a nie škodu. Jediným poškodeným, ktorý po takomto rozhodnutí súdu zostane je samotný veriteľ. Žalovaný v rámci predmetu podnikania poskytol žalobkyni úver, za ktorý požadoval na základe úverovej zmluvy od žalobkyne zaplatiť úroky. Aký by malo zmysel, aby žalovaný úmyselne nedodrжал všetky zákonné náležitosti, za ktoré by bol následne sankcionovaný bezúročnosťou a bezpoplatnosťou on sám a nie žalobca ako klient. V danom prípade žalobkyni žiadne, ani len potenciálne riziko ujmy nehrozilo, ale z celého zmluvného vzťahu so žalovaným sa snaží len vyťažiť výhody a finančné prostriedky. Žalobkyňa v zmluvnom vzťahu so žalovaným vystupovala ako spotrebiteľ – teda slabšia strana, čo však neznamená, že jej bude poskytnutá bezbrehá ochrana voči dodávateľovi ako strane silnejšej. Od spotrebiteľa sa vyžaduje určitá miera pozornosti, ktorá má svoj obraz napríklad v tom, že spotrebiteľ musí vykonať určité kontrolné zisťovania, aký tovar vlastne kupuje, alebo akú zmluvu uzatvára. Európsky súdny dvor dokonca deklaroval, že sa celkovo vychádza z takého spotrebiteľa, ktorého inteligenčný kvocient nie je na hranici demencie, ale ktorý je schopný sa slobodne rozhodnúť (C-315/92). V konaní je nevyhnutným skúmať aj hľadisko primeranosti uplatneného nároku. Žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, v čom pocítovala porušenie svojich práv, aké to malo dôsledky, v čom vidí odôvodnenosť požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia v hodnote 850,- Eur, ktoré sú nevyhnutné na priznanie žalovanej sumy. Vyplatenie žalovanej sumy vo výške 850,- Eur považujeme za nedôvodné, nepreukázané a v rozpore s cieľom normy, ktorú zákonodarca primeraným finančným zadosťučinením sledoval. Žalovaný počas celého trvania úverového zmluvného vzťahu od žalobkyne požadoval len plnenie zmluvných povinností, ku ktorým sa slobodne a vážne zaviazal pri podpise zmluvy. Takéto konanie jednoznačne nemožno vyhodnotiť ako porušenie práv a povinností žalobkyne zo strany žalovaného, ktoré by zakladalo nárok na vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia. Na porovnanie k odôvodnenosti sumy, ktorú žalovaný poukazuje na rozsudok sp. zn. 24Csp/1/2023 Okresného súdu Prešov, ktorým okresný súd dal do komparácie výšku finančného zadosťučinenia žalovaného z dôvodu nedodržania obligatórnych náležitostí v úverovej zmluve s výškou bolestného v zmysle prílohy č. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. v znení: „Medzi stranami bola uzatvorená zmluva dňa 8.8.2012, pričom od 31.5.2012 bola hodnota jedného bodu bolestného vo výške 15,72 Eur, požadovaná suma primeraného finančného zadosťučinenia zodpovedá hodnote 37 bodov. Podľa prílohy č. 1 k zákonu č. 437/2004 Z. z. sadzby bodového hodnotenia

napr. pre uštipnutie cudzokrajným hadom alebo iným jedovatým zvieratám podľa priebehu hojenia sú podľa položky 245 hodnotené na 20-35 bodov, teda 314,40 Eur – 550,20 Eur, z čoho vyplýva, že žalobcom uplatnený nárok je oproti sumám bolestného neprimerane vysoký.“ V danom prípade žalobkyňa okrem argumentu, že žalovaný sa na základe zmluvy, ktorá sa považuje za bezúročnú a bezpoplatkovú, na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil, pred súdom neprodukoval žiadne iné tvrdenia ohľadom požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia. K primeranosti výšky priznaného finančného zadosťučinenia poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/36/2020, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19CoCsp/33/2021, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoCsp/8/2022.

7. Žalobkyňa odvolanie nepodala, k odvolaniu žalovaného sa vyjadrila a uviedla, že napadnutý rozsudok navrhuje ako vecne správny potvrdiť. Dáva do pozornosti, že v spore sp. zn. 25Csp/216/2021 výslovne poukázala na to, že už pri uzatváraní úverovej zmluvy došlo zo strany žalovaného k porušeniu práva žalobkyne ako spotrebiteľa na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami, práva na pravdivé a úplné informácie o zmluvnom vzťahu, práva na konanie dodávateľa s odbornou starostlivosťou vo vzťahu ku spotrebiteľovi a podobne. Porušenie týchto práv spočíva najmä v tom, že žalovaný ako dodávateľ predložil žalobkyňu ako spotrebiteľovi na podpis návrh úverovej zmluvy, ktorá obsahuje viacero neprijateľných zmluvných podmienok, neúplných a nepravdivých informácií, neobsahuje obligatórne náležitosti predpokladané príslušnými ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch a iných príslušných právnych predpisov, pričom žalovaný takto postupoval za použitia nekalých obchodných praktík. Samotná úverová zmluva tak v dôsledku uvedeného trpela hneď niekoľkými vadami, ktoré žalobca v danom konaní aktívne namietal, teda domáhal sa ochrany svojich práv. V dôsledku porušenia týchto práv spotrebiteľa sa žalobkyňa v konaní vedenom Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 25Csp/216/2021 domáhala vydania bezdôvodného obohatenia, ku ktorému došlo na strane žalovaného tým, že prijal od žalobkyne plnenie nad rámec ním poskytnutej istiny úveru, a to aj napriek tomu, že na takéto plnenie nemal akýkoľvek právny nárok. Je teda zrejmé, že žalovaný ako dodávateľ nekonal v súlade so spotrebiteľským právom tak pri uzatváraní zmluvy, ako ani počas trvania zmluvného vzťahu (keďže neustále vyzýval žalobkyňu na plnenia, na ktoré nemal nárok a takéto plnenia aj skutočne inkasoval). Zo strany žalovaného došlo k porušeniu práv spotrebiteľa, resp. k porušeniu povinností dodávateľa, čím je daný predpoklad pre priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie podľa ustanovenia § 3 ods. 5) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Pre účely priznania nároku na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nie je nevyhnutné, aby porušenie spotrebiteľských práv bolo konštatované výrokom meritórneho rozhodnutia (napr. aby došlo k určeniu neprijateľnej zmluvnej podmienky) ale postačuje, ak porušenie spotrebiteľských práv odôvodňuje meritórne rozhodnutie súdu (napr. ak na základe záverov o porušení takýchto práv súd uloží dodávateľovi vydať bezdôvodné obohatenie získané v dôsledku takéhoto porušenia, prípadne ak súd zamietne žalobu dodávateľa, ktorou sa domáha priznania nárokov uplatnených v dôsledku takéhoto porušenia). Je teda zrejmé, že bez ohľadu na formu a spôsob rozhodnutia súdu konajúceho v konaní vedenom Okresným súdom Košice I pod sp. zn.: 25Csp/216/2021 sa žalobkyňa v danom konaní domáhala ochrany svojich spotrebiteľských práv, k porušeniu ktorých došlo nekalým konaním zo strany žalovaného a bola v ňom aj úspešná. Žalovaný v odvolaní uvádza vyfabulované podmienky, čo je v rozpore s platným a účinným ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. V zmysle platnej a účinnej právnej úpravy vznik ujmy nie je pojmovým predpokladom pre priznanie tohto nároku, preto ani tieto námietky žalovaného nie je možné považovať za relevantné. Ujma spotrebiteľovi vznikla, minimálne v psychickej rovine, a to neprimeranou záťažou spôsobenou vymáhaním údajných nárokov žalovaného, na ktoré z hľadiska hmotného práva nemal nárok, v dôsledku čoho spotrebiteľ bol nútený hájiť svoje porušené práva a domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou. Celý tento postup bol pre žalobkyňu ako spotrebiteľa nesmiernou psychickou záťažou, ktorá napriek tomu, že ujma nie je v súčasnej právnej úprave jedným z definíčných znakov práva na primerané finančné zadosťučinenie, umocňuje vznik a existenciu tohto práva žalobkyne. O tom, pre priznanie nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia nie je rozhodujúce, či k vzniku akejkoľvek ujmy na strane spotrebiteľa došlo alebo nie, svedčí aj ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/92/2021, sp. zn. 6Cdo/127/2017, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/56/2019). Za použitia rozličných nekalých praktík sa žalovaný opakovane snažil o získanie majetkového prospechu, ktorý mu nepatrilo, pričom takýmto spôsobom sa bezdôvodne obohatil na úkor žalobkyne až v rozsahu sumy 2.802,- Eur, teda dokonca o 776,40 Eur menej, než predstavovala suma bezdôvodného obohatenia uplatneného v konaní vedenom Okresným súdom Košice I pod sp.

zn. 25Csp/216/2021. V prejednanom prípade, je v súčasnosti stav taký, že žalovaný sa naďalej bezdôvodne obohatil na úkor žalobkyne z predmetnej úverovej zmluvy minimálne v sume 776,40 Eur. Pred začatím konania o vydanie bezdôvodného obohatenia bol žalovaný osobitne vyzvaný na jeho dobrovoľné vrátenie, avšak napriek tomu, že si bol vedomý rozhodovacej praxe v obdobných veciach sumu bezdôvodného obohatenia žalobkyni dobrovoľne nevydal. Práve uvedené vyústilo do súdneho konania, kde bola žalobkyňa nútená brániť svoje práva, a to pod hrozbou, že v prípade neúspechu môže byť zaviazaný na náhradu trov konania žalovanému. V súvislosti so samotnou výškou priznaného nároku poukazuje na to, že aj na základe rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, kritériom pre jej stanovenie môže byť napríklad výška bezdôvodného obohatenia veriteľa na úkor spotrebiteľa alebo výška sumy o ktorú sa chcel obohatiť veriteľ na úkor spotrebiteľa. Z údajov zverejnených Štatistickým úradom Slovenskej republiky vyplýva, že len za posledný rok narástla miera inflácie o viac ako 12 %, z čoho vyplýva, že suma priznaného finančného zadostučinenia vo výške 850,- Eur má v súčasnosti o viac ako 12 % menšiu hodnotu, než ju mala v čase podania žaloby, resp. v čase, kedy došlo k porušeniu práv spotrebiteľa. Pokiaľ sa v konaní domáha vydania zaplata finančného zadostučinenia v sume 850,- Eur, výšku tohto nároku je potrebné považovať za primeranú.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase ich podaní pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné, v dôsledku čoho bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zmeniť postupom podľa § 388 CSP.

9. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, ak žalobe v sume 850,- Eur vyhovel (zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie), vrátane závislého výroku o trovách konania. Nebolo sporným, že predmetný záväzkový vzťah medzi stranami bol založený spotrebiteľskou zmluvou, a preto sa spravuje aj príslušnými normami o ochrane spotrebiteľa.

10. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

11. Podľa § 390 CSP odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a b) odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

12. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd nevstupoval do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je napadnuté rozhodnutie založené a ide o prejednanie výlučne právnej otázky (nie otázky skutkovej), nebol daný zákonný dôvod na doplnenie alebo zopakovanie dokazovania podľa § 385 ods. 1 CSP (a teda ani na nariadenie pojednávania odvolacím súdom). Možnosť odvolacieho súdu rozhodnúť o odvolaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania prevzal aj CSP. Nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem, ktorého existencia nebola v danom prípade daná. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (Valera Assalino v. Portugalsko z 20. apríla 2002) v prípadoch, kde skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitou, neuskutočnenie ústneho pojednávania nespôsobuje ujmu požiadavkám čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (najmä ak pojednávanie na prvom stupni bolo verejné a vyšší súd prejednáva právne otázky).

13. Podľa § 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi,

má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. Zákon o ochrane spotrebiteľa teda v citovanom ustanovení priamo zakotvuje, že ten spotrebiteľ, ktorý bol na súde úspešný voči dodávateľovi za porušenie jeho práv alebo povinností, má nárok na primerané finančné zadostučinenie.

15. Odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 „Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z. z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadostučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadostučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadostučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadostučinenia.“.

16. V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Košice I č. k. 25Csp/216/2021-19 zo dňa 25.3.2022 bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 2.025,60 Eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 24.9.2021 do zaplatenia, na tom základe, že uzavretá úverová zmluva neobsahovala všetky náležitosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho sa predmetný spotrebiteľský úver považoval za bezúročný a bez poplatkov. Z uvedeného je jednoznačné, že žalobkyňa si voči žalovanému úspešne (aj právoplatne dňa 5.6.2020) uplatnila porušenie povinnosti žalovaným stanovenej zákonom o spotrebiteľských úveroch. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jeho odsekov 12, 17 je zrejmé, že právne priznanie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia v dôsledku uplatnenia sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého žalovaným žalobkyňi, je základom pre priznanie aj práva na primerané finančné zadostučinenie podľa ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa.

17. Žalovaný v odvolaní argumentoval tým, že zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa vyžaduje splnenie niekoľkých podmienok zo strany žalobkyne a to, že spotrebiteľ sa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom môže proti porušiteľovi domáhať ochrany svojho práva na súde, splnenie porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, s čím sa odvolací súd nestotožnil s ohľadom na už uvedené v odseku 12 a 13. V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že žalobkyňa ako spotrebiteľ úspešne uplatnila na súde porušenie svojich práv, konkrétne nárok z bezdôvodného obohatenia, keď jej žalobe súd vo vzťahu k tomuto nároku v celom rozsahu vyhovel. Splnila tak predpoklad, ktorý zákon o ochrane spotrebiteľa v ustanovení § 3 ods. 5 vyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadostučinenie. Pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy. Súd prvej inštancie správne vec po

právnej stránke posúdil, keď vychádzal zo záveru, že zákon pre priznanie finančného zadosťučinenia žiadne osobitné podmienky nestanovuje.

18. Pokiaľ ide o odvoláciu námietku žalovaného proti primeranosti výšky priznaného finančného zadosťučinenia, odvolací súd poukazuje na to, že za nemajetkovú ujmu pre spotrebiteľa je možné považovať obmedzenie spotrebiteľovho komfortu vo všetkých oblastiach jeho života, najmä však vo finančnom obmedzení, ktoré žalobkyni neoprávnenými platbami v prospech dodávateľa vznikli. Pre priznanie tohto peňažného zadosťučinenia nie sú stanovené žiadne špeciálne podmienky, nemôže tu však ísť o svojvoľu súdu, pretože i takto priznaná náhrada musí byť odôvodnená čo do základu a výšky a táto voľná úvaha musí byť preskúmateľná. Primerané zadosťučinenie môže pozostávať z náhrady morálnej ujmy ako satisfakcie za stav, ktorý spotrebiteľ musel trpieť, keďže nie vždy vrátením neoprávnených zaplatených finančných prostriedkov sa všetko zhojilo.

19. V zmysle napadnutého rozhodnutia, súd prvej inštancie svoj záver založil na skutočnostiach, že žalovaný vo vzťahu k žalobkyni porušil spotrebiteľské právo, ktoré bolo spôsobilé privodiť žalobkyni ujmu spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru, teda v strate finančných prostriedkov vo výške 2.025,60 Eur. Priznaná suma má byť primeraná vo vzťahu k okolnostiam prípadu, s ohľadom aj vo vzťahu k preplatku, ktorý bol spôsobilý privodiť ujmu žalobkyni obmedzením jej komfortu vo všetkých oblastiach jej života, najmä vo finančnom obmedzení, ktoré žalobkyni neoprávnenými platbami v prospech žalovaného vznikli, pričom žalobkyňa musela pristúpiť k súdnemu vymáhaniu svojej pohľadávky.

20. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že podmienky v zmysle ust. 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa pre priznanie finančného zadosťučinenia žalobkyni, vo forme úspešného uplatnenia porušenia povinnosti žalovaným stanovenej zákonom, splnené boli. Úlohou súdu potom bolo správne vyhodnotiť výšku priznaného finančného zadosťučinenia so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu. Súd prvej inštancie na základe svojich zistení priznal žalobkyni finančné zadosťučinenie v celej ňou uplatnenej výške 850,- Eur. Odvolací súd má však za to, že prvoinštančný súd dostatočne neporovnal úspech žalobkyne v konaní s výškou jej nemajetkovej ujmy a s dôsledkami, ktoré platenie neoprávnených súm žalovanému žalobkyňu postihli, ako aj intenzitu zásahu do práv žalobkyne s konaním žalovaného.

21. Žalobkyňa sa vo veci sp. zn. 25Csp/216/2021 domohla voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 2.025,60 Eur. Žalobkyni bol pritom celkom poskytnutý úver vo výške 5.000,- Eur, ktorého len istinu bola povinná žalovanému vrátiť. Žalovaný síce porušil svoje povinnosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch tým, že zmluva ním pripravená neobsahovala zákonom stanovené náležitosti, avšak sankcionovaný je už tým, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, teda žalobkyňa získala predmetný úver bezplatne. Na druhej strane je však potrebné zohľadniť skutočnosť, že žalobkyňa celkom isto už tým, že musela pristúpiť k súdnemu vymáhaniu svojej pohľadávky, utrpela určité psychické napätie a stres, ktorú skutočnosť ani nie je potrebné iným spôsobom dokazovať. Obohatenie sa žalovaného vo výške viac ako 40 % dosiahnutej výšky poskytnutého úveru, muselo mať tiež nepriaznivý dopad na jej finančnú situáciu a obstarávanie jej potrieb. Po zhodnotení všetkých týchto okolností dospel odvolací súd k záveru, že primeraným je finančné zadosťučinenie pre žalobkyňu vo výške 500,- Eur, čo je takmer 1/4 žalovaným získaného bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd má za to, že táto suma plne zohľadňuje ujmu na strane žalobkyne a predstavuje (spolu s bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru) dostatočnú sankciu pre žalovaného, ktorá by ho mala pri ďalšom poskytovaní úverov odradiť od porušovania príslušných noriem na ochranu spotrebiteľa.

22. S poukazom na vyššie uvedené zdôvodnenie, odvolací súd v súlade s ustanovením § 388 Civilného sporového poriadku napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti (350,- Eur) žalobu zamietol.

23. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie, ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

24. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

25. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 CSP tak, že žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie aj na odvolacom súde v rozsahu 17,65 %, keď nezistil dôvody pre aplikáciu § 257 CSP. Žalobkyňa dosiahla v konaní čistý úspech 17,65 % ako rozdiel 58,82 % (priznaná suma 500,- Eur) a 41,17 % (zamietnutá suma 350,- Eur), pričom žiadala v konaní priznať sumu celkom 850,- Eur. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník § 262 ods. 2 CSP).

27. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie veci, teda odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

28. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).